

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI

AKTIESELSKAP

1974 — 1975

ÅRSBERETNING OG REGNSKAP 59. DRIFTSÅR

Innhold

Styrets beretning	1
Oversikt over likviditetsutvikling	4
Revisjonsberetning	4
Vinnings- og tapskonto	5
Balanse	6
Diagrammer	8
Bedriftsforsamlingens innstilling til generalforsamlingen	10
Sveafeltets geologi	11
Bilder og kart	13

Bedriftsforsamling 1974—75

AKSJONÆRENE REPRESENTANTER:

Direktør Egill Langlo, ordfører
H.r.advokat Jan Einar Greve, viseordfører
Direktør C. W. Carstens
Kontorsjef Knut Erstaas
Disponent Kristoffer Holst
Skipsreder Johan Horn
Skipsreder Kristian Gerhard Jebsen
Kjøpmann Edvard Riisøen

STATENS REPRESENTANTER:

Stortingsrepresentant Sverre Helland
Sorenskriver Finn Backer Midbøe

ANSATTES REPRESENTANTER:

Sivilingeniør Svein Bye
Lagerarbeider Asbjørn Hopland
Mekaniker Sigve Møeland
Grubearbeider Tore Fure
Formann Arne Trulsvik

Styre 1974—75

H.r.advokat Henrik Ameln, formann
Adm. direktør Fredrik Qvale, viseformann
H.r.advokat Andreas Arntzen
Hovedkasserer Einar Strand
Grubearbeider Svein O. Sørnsen
Skipsreder Hans Petter Westfal-Larsen
Geolog Alv Orheim, observatør

Administrasjon 1974—75

Adm. direktør Ole Mellerud

BERGEN:

Salgsdirektør Atle Bjørkum
Teknisk sjef Per Brevik
Økonomisjef Lars Teigland

HARSTAD:

Kontorsjef Odd Solheim

SVALBARD:

Teknisk direktør Gunnar Christiansen

Revisjon

Statsautorisert revisor Hans L. Markussen

Styrets beretning for driftsåret

1. april 1974 — 31. mars 1975

Oversikt

De ansatte er nå representert både i selskapets styre og bedriftsforsamling. Det er derved skapt grunnlag for utvidet samarbeide mellom selskapets styringsorganer og de ansatte.

Bedriftsutvalget på Svalbard er reorganisert med avdelingsutvalg. Dette forutsettes å bidra til økt effektivitet innen de forskjellige avdelinger.

Samarbeidet med Staten v/Industridepartementet basert på 1973-avtalens bestemmelser, har medført at grube 7 er klargjort for produksjon. Kraftforsyningen til gruben er sikret ved bygging av dieseldrevet reservekraftstasjon. Moderniseringsprogrammet for Longyearbyen er videreført, og tidsmessig hybelbygg er reist.

Den nye flyplassen på Hotellneset har fra september 1974 vært stilt til disposisjon for selskapet, som har drevet regelmessig chartertrafikk. Flyplassen vil bli åpnet i september 1975 og det vil da bli opprettet rutegående trafikk med ukentlige anløp.

Kullmarkedet har vært stabilt og prisene har ligget på et forholdsvis høyt nivå. Internasjonal stagnasjon har i den senere tid ført til en viss prisdemping. Det faste fraktmarked gjennom 1974 fikk liten innflytelse på våre fraktforhold som var avgjort på tidligere tidspunkt.

Omkostningene ved kulldriften i Longyearbyen er store. I de nærmeste årene vil derfor selskapet trenge ytterligere tilskudd av likvide midler for å kunne opprettholde driften i perioden før Svea eventuelt kommer inn i bildet.

«Berabosaken» var oppe til hovedforhandling i Oslo byrett vinteren 1975. Søksmål mot Staten ble innledet i 1968. SNSK A/S var Statens hjelpeintervenient. Ved dommen ble noen av Berabos påstander avvist, forøvrig ble Staten frifunnet, og A/S Berabo ble pålagt å betale saksomkostninger til Staten og Store Norske. Deler av dommen er anket til lagmannsretten.

I forbindelse med «Svalbardmeldingen» som skal fremlegges for Stortinget, har det vært en økende interesse for øygruppen. Dette er markert ved en rekke besøk våren 1975, bl.a. av Stortingets Industrikomité og Finanskomite.

Selskapet arbeider med en plan for utvikling av kulldriften på lengre sikt. I planen inngår det å opprettholde Longyearbyen som sentrum for norsk aktivitet og administrasjon, samtidig med at et nytt basisanlegg etableres i Svea.

For å spare på de påviste kullreserver i Adventdalen, bør produksjonen i Longyearbyen reduseres noe når Svea kommer i regulær drift. Det totale salgskvantum kan økes fra 400.000 årstonn til 1,2 mill. tonn regnet fra slutten av 1970 årene.

Grovprosjektet for Svea vil bli fremlagt for styre og bedriftsforsamling i løpet av høsten og kan deretter even-

tuelt forelegges for Industridepartementet innen utgangen av kalenderåret. Dersom saken blir behandlet av Stortinget våren 1976, kan full anleggsdrift starte sommeren 1976. Gruben og anlegget i dagen kan bygges ut i løpet av tre sesonger. Dette innebærer at Svea kan være produksjonsklar høsten 1978.

Med to basisanlegg på Spitsbergen og god kommunikasjon mellom samfunnene, vil grunnlaget være lagt for langsiktig drift i Longyearbyen og Svea. Samtidig vil mulighetene for undersøkelser og fremtidig utnyttelse av de betydelige kullfelter mellom de to steder være etablert, og norsk aktivitet på Svalbard vil være sikret for fremtiden.

Grubedriften

Nettoproduksjonen i driftsåret er beregnet til 429.025 tonn mot 405.023 tonn forrige år. Produksjonsresultatet inkluderer en oppskrivning av kullbeholdningen på 25.000 tonn på grunnlag av oppmåling. I forhold til driftsbudsjettet ble det en svikt på 21.000 tonn, som utgjør 5% av planlagt kvantum. Grube 3 og 6 produserte tilsammen det som var forutsatt for disse grubers vedkommende i driftsåret. Svikten ligger i grube 7 og skyldes i det vesentlige forsinkelse i oppfaringsprogrammet.

Rekruttering av vante grubearbeidere har periodevis vært noe problematisk. I siste halvdel av driftsåret skapte dette vanskeligheter. Årlig opplæres ca. 150 nye arbeidere hvilket er det maksimale antall med det driftsomfang selskapet for tiden har.

Grube 3:

Nettoproduksjon ble 122.320 tonn. Effekten på strossene gikk vesentlig opp fra forrige driftsår, og ble høyere enn budsjettet. Dette skyldes at en fikk inn flere strosser i det gode midtfeltet mellom H1 og H2.

Grube 6:

Nettoproduksjon 293.634 tonn. Strosseeffekten har holdt seg på samme nivå som foregående år, til tross for lavere mektighet, og ligger fremdeles over effekten i grube 3.

Grube 7:

Det viste seg nødvendig å øke programmet for utvidelse av transportstollen i forhold til planen. Dette medførte at oppfaringen i kull ble kraftig forsinket, slik at nettoproduksjonen fra gruben bare ble 13.071 tonn, mens det var regnet med at oppfaringen skulle gi ialt 32.900 tonn i driftsåret.

Den 29. november 1974 fikk en gjennomslag til Foxdalen med tverrslag AT7. Etter at strossegeid var drevet, ble montering av nytt hydraulisk forbygningsutstyr på strossen oppstartet.

Fra høsten 1975 vil denne strossen være i regulær drift.

Utstyr for ytterligere en strosse vil bli montert med henblikk på økt produksjonsomfang kommende vinter.

Anleggene i dagen er i hovedtrekk fullført i løpet av sommeren 1975. Kulltransporten vil gå med bil til silo ved grube 6 og derfra med taubane til utskipningsanlegget.

Brutto kullreserver pr. 31/3-1975:

Grube:	Sikre og sannsynlig kull	Mulige kull	Sum
3	2.850.000 t	850.000 t	3.700.000 t
4	450.000 t	350.000 t	800.000 t
6	1.850.000 t	1.000.000 t	2.850.000 t
7	3.750.000 t	2.800.000 t	6.550.000 t
Sum:	<u>8.900.000 t</u>	<u>5.000.000 t</u>	<u>13.900.000 t</u>

Kull- og andre undersøkelser

Kullundersøkelser utført i Halwylfjellet i Adventdalen har medført at 2 fløtser med mektighet 0,8—2 m av relativ god kvalitet er påvist i et vanskelig tilgjengelig område 750 m.o.h. Videre arbeide her er ikke aktuelt foreløpig.

Rekognoserende kullundersøkelser i området syd for Braganzavågen i Svea er foretatt.

Kartlegging av bly- og sinkforekomstene langs vestkysten av Nordenskiølds Land ble påbegynt med geofysiske og geokjemiske målinger. Arbeidet vil fortsette kommende år. 40 nye funnpunkter — hovedsakelig på kull, er anmeldt i området mellom Isfjorden og Bellsund — Van Mijenfjorden.

Svea

I juni 1974 ble det oppnådd gjennomslag for forbindelsesstollen AT1 mellom HSØ og HSV. Total lengde på AT1 er 1015 m, hvorav 408 m er drevet inneværende år. Kullgangen på denne strekning har jevn mektighet på 5 m, og er av god kvalitet. Hengforholdene er gode, men flere steder har en hatt innrasinger fra sidepallene, som det har vært nødvendig å sikre med bolter og netting.

HSV ble drevet videre inn i feltet 260 m, til total lengde 859 m, hvorav en kom gjennom permafrosten og fikk vanninnsig. Driftsforholdene var varierende, med stedvis gode hengforhold.

Kullfløtsen har gjennomsnittlig mektighet 2,5 m, splittet av 2 stenstriper 40 og 25 cm brede.

I februar 1975 ble driving av tverrslag TIV fra AT1 startet. Tverrslaget drives parallelt med HSØ, beliggende 210 m vest for denne. Frem til 31. mars var TIV drevet inn 159 m. Tverrslaget drives i full høyde, d.v.s. 5 m og med tilsvarende bredde. Driftsforholdene er meget gunstige, med jevn og god heng og ligg. Planen er å drive TIV inn 2000 m som kombinert stoll for undersøkelser og oppfaring.

Sommeren 1974 ble forberedende anleggsarbeider i dagen påbegynt. Fyllingsdam for den fremtidige vannforsyning er fullført, og 4,5 km av total 6,0 km hovedveier er anlagt. Oppfaringskull fra stollriften er transportert til lagringsplan ved Gammelkai, og noe av dette vil om mulig bli skipet høsten 1975. I alt ligger det 35.000 tonn oppfaringskull i Svea.

Vernetjeneste

Arbeidsskadene og medfølgende fraværddager varierer sterkt fra år til år.

I grubene var det en nedgang i antall skader fra 1973 til 1974. På uteanleggene var utviklingen mindre tilfredsstillende idet antall skader der viste en økning.

Utviklingen på de forskjellige arbeidsplassene må følges nøye opp. For grubenes vedkommende særlig for arbeidsgruppene borer og personell i kuloppfaring og steinoppfaring.

Når det gjelder uteanleggene må det legges vekt på videreført opplæring og repetisjon foruten oppfordring til bedre orden på arbeidsstedet og større varsomhet på glatt føre.

Helsetilstanden og de hygieniske forhold på forlegninger og messer har generelt vært tilfredsstillende.

Spredning av grubedriften, økt aktivitet på uteanleggene, skjerpede krav om bedre arbeidsvern og arbeidsmiljø krever stadig mere av vernetjenesten og av de enkelte driftsavdelinger.

Med ansettelse av egen verneingeniør for uteanleggene, og med verneombudene og representantene fra Sikkerhetsnevnden mer aktivt engasjert i bedriftsutvalget, vil forholdene ligge til rette for styrking av det daglige vernearbeidet.

Sikkerhetsnevnden har utført en rekke befaringer og kontrollerer både at egne anbefalinger blir utført og at pålegg fra offentlig tilsyn blir gjennomført til rett tid. Interessen for nevndens virksomhet er økende, såvel fra de offentlige tilsyn som fra de ansatte. Den sikringsmessige standard må sies å være god, men det er fortsatt ønskelig med større prioritet av verne- og miljøarbeid innen de enkelte avdelinger.

Samarbeids- og sosiale forhold

På avtalesiden er flere større saker behandlet. Ved tarifforhandlingene sommeren 1974 ble vilkårene for ansettelse og oppsigelse endret. Den sesongmessige kontrakt er avløst av fast ansettelse med oppsigelsesvilkår i henhold til Arbeidervernloven.

I januar 1975 ble den ukentlige arbeidstiden ved lov nedsatt med 2 timer i grubene og 2½ time for helkontinuerlig arbeid. Ved tidligere nedsetting av arbeidstiden er fritiden oppsamlet og tillagt ferien. Denne gang er partene ved forhandlinger blitt enige om at fritiden skal tas ut på Spitsbergen — delvis som frilørdager.

Ved siden av den nye arbeidstidsordning er det saker som pensjonsspørsmål, fagarbeideres prosentvise tilknytning til gjennomsnittslønn i grubene og fortolkninger av avtaleverket som har vært behandlet mellom partene. Ved hovedforhandlingene ble lønnsavtalen knyttet til samme indeksbestemmelser som på fastlandet.

Fra mai 1975 er stillingen som fast sekretær for Arbeidsmandsforbundet i Longyearbyen trukket tilbake. Formann i Arbeiderforeningen er fra samme tid tilsatt som hovedtillitsmann på heltid.

Innkvarteringen ble fra januar 1975 noe lettere etter at forlegning 102 var modernisert, et nytt hybelhus og forlegning med henholdsvis 48 og 18 rom ble tatt i bruk. Hybel-

huset er vel mottatt og representerer et viktig skritt fremover med anledning for den enkelte beboer til i større grad å stelle for seg selv. Det er ikke bygget leiligheter siste år, da selskapet har avventet Stortingets behandling av Svalbardmeldingen. I meldingen foreslås det at Husbankloven blir gjort gjeldende på Svalbard, og videre boligbygg forutsettes utført på basis av midler fra Husbanken.

Salg og skipning

Etterspørselen etter kull både som energikilde og som råstoff holdt seg godt oppe gjennom hele 1974, og særlig mot slutten av vår skipningssesong oppnådde vi priser som lå vesentlig over det vi tidligere har oppnådd. Det konjunkturtilbakeslag som senere har gjort seg gjeldende har ennå ikke fått virkning for vårt selskap idet inneværende års skipningskvantum er solgt til tidligere avtalte priser. Den videre utvikling på kullmarkedet både på råstoffsektoren og energisektoren er nær knyttet til den alminnelige økonomiske utvikling i verden.

Kullene har i de senere årene igjen kommet sterkt inn i bildet i konkurranse med andre energiformer. Dette er en følge av oljekrisen i 1973 og problemene knyttet til bygging av kjernekraftverk. Utviklingen har således ført til at kullene i større grad enn tidligere antatt vil bli anvendt for energiproduksjon i Europa. På råstoffsektoren henger behovet for kull nokså nøye sammen med behovet for stål og jern. Den økonomiske krise som i det siste har ført til nedgang i industriproduksjonen har midlertidig redusert etterspørselen etter kull på dette område.

Med den sterke stigning i driftsomkostningene som knytter seg til kullutvinningen i Longyearbyen, vil det for vårt selskaps vedkommende bli vanskelig å få balanse i driftsregnskapene i de nærmeste årene fremover. Et konjunkturuomslag vil imidlertid kunne bedre forholdet dersom det ikke lar vente for lenge på seg.

Forhandlinger med svenske interesser om fremtidige leveringer — som nevnt i forrige årsberetning — har vært ført videre og gitt som foreløpig resultat at det er inngått avtale om levering av et mindre prøvparti.

Det totale skipningskvantum i 1974 var 405.000 tonn som fordelte seg med 357.000 tonn til Norge og 48.000 tonn til utlandet. Norsk Koksverk A/S som langt den største kunde mottok 242.000 tonn, fulgt av norsk metallurgisk industri med 90.000 tonn og handelsimportørene i Nord-Norge med 25.000 tonn. Utenlandskvantumet på 48.000 tonn gikk til varmekraftverk i Nord-Tyskland som har vært våre kunder gjennom de siste tyve år.

Skipningene til og fra Svalbard ble gjennomført uten særlig store vanskeligheter. Som ventet fikk vi komplikasjoner med passasjertransporten i overgangen fra sjøtransport til flytransport. Disse problemer ble imidlertid løst ved at vi fikk leiet et isforsterket russisk passasjerskip på forsommeren 1974.

Flytransport av passasjerer og gods har vært besørget av Braathens SAFE som i siste sommerperiode har benyttet den nye flyplassen før den var helt ferdigbygget. Fra september 1975 er det opprettet regulær ruteflyvning med SAS som operatør. Betydelige forberedelser er gjennomført for at lufttrafikken skal bli tilfredsstillende også i fremtiden.

Regnskap

Revidert regnskap for driftsåret 1. april 1974 til 31. mars 1975 fremlegges.

Vinnings- og tapskonto er gjort opp med et overskudd på kr. 1.358.480 som kan spesifiseres slik:

Etter inntektsføring av ekstraordinære inntekter i form av driftstilskudd fra Staten med ialt kr. 11.617.430 — fremkommer det et brutto driftoverskudd på kr. 17.947.349	
Fragår:	Renter » 3.854.142
	Avskrivning på driftsmidler » 5.007.425
	Nedskrivning på materialbeholdninger » 2.500.000
	Skatteavsetning <u>30.094</u>
	Netto driftoverskudd
	1974/75 er deretter kr. 6.555.688
	Fragår underskuddet pr. 1/4-74 » 5.197.208
	Restbeløpet kr. 1.358.480

er foreslått overført til Reservefond 1.

Det er i regnskapsåret produsert 429.025 tonn kull netto, inklusiv 13.071 tonn oppfaringskull fra grube 7. Salg av oppfaringskullene har resultert i en bedring av driftsresultatet i nivået kr. 1.800.000. Det ble skipet 405.295 tonn. Eget forbruk utgjorde 24.755 tonn. Kullbeholdningen pr. 31/3-75 er deretter regnskapsført med 162.427 tonn. Kullbeholdningen er vurdert noe høyere enn pr. 31/3-74. Oppvurderingen ansees imidlertid ikke som reserveoppløsning, da fob.prisen for 1975/76 er steget tilsvarende.

For å motvirke den stadige stigning av den bokførte verdi av materialbeholdningene, er disse nedskrevet ekstraordinært i 1974/75 med kr. 2.500.000. Stigningen i materialbeholdningen skyldtes økt aktivitet, økt mekanisering og den alminnelige prisstigning.

Den samlede kostpris, eksklusiv frakter, av materialbeholdningene, proviant m.v. er kr. 16.764.000, og den regnskapsførte verdi pr. 1/4-75 er kr. 9.417.000.

Selskapet har adgang til å foreta større avskrivninger på faste aktiva, men årets regnskapsførte avskrivninger ansees å være forsvarlige sett i relasjon til de bokførte restverdier. Avskrivningsbeløpene er derimot ikke tilstrekkelig, vurdert ut fra nyanskaffelsesbehovene.

Årets investeringer er aktivert med ialt kr. 48.484.000. Hertil kommer at man har funnet det hensiktsmessig å aktivere i det fremlagte årsregnskap de forventede fullføringskostnader vedrørende grube 7 og kraftstasjonen med ialt kr. 14.700.000 og å føre opp en tilsvarende gjeldsavsetning på passivasiden.

De største investeringskostnadene knytter seg til utbyggingen av grube 7, utvidelse av kraftstasjonen samt andre nyanlegg i Longyearbyen, dessuten til undersøkelser, sikring, vedlikehold og anleggsarbeider i Svea Østfelt. Se balansens aktivaside og oversikt over likviditetsutviklingen.

Til delvis dekning av de gjenstående restarbeider i grube 7 har selskapet søkt Staten om et tilskudd på kr. 4.000.000. Kassakredittlånet er sikret ved en statsgaranti på kr. 20.000.000, foruten ved pant i selskapets eiendommer på Svalbard. Det er søkt Staten om en forhøyelse av denne garantien fra kr. 20.000.000 til kr. 40.000.000 fra 1/1 1976. Selskapet har videre pantsatt kullbeholdning som sikkerhet for forskuttering i forbindelse med kulleveranser til Norsk Koksverk A/S i 1975.

Oversikt over likviditetsutvikling

Beløp i 1000 kr.

Likviditetsutviklingen har vært:

KAPITALANVENDELSE (BINDING):

	1974/75	1973/74
Aktiverte investeringer og undersøkelser	48.484	
— frasalg	19	
Antatte fullføringskostnader grube 7 og kraftproduksjon	14.700	25.670
Økning av materialbeholdningen før nedskrivning		1.901
Avdrag pantelån		782
Sum anvendte midler 1974/75	67.725	28.353

Som er finansiert ved følgende

KAPITALTILFØRSEL:

Kontantoverskudd på driften før tilskudd fra Staten og før avskrivninger	2.446	— 6.683
Ekstraordinære inntekter	0	1.500
Låneopptak	0	4.000

Selskapet har mottatt følgende tilskudd fra Staten under avtalen av 23/5-73 og senere tillegg:

Drifts- og rentetilskudd 1974/75 (godskrevet TVK)	3.700	4.000
Likviditetstilskudd (godskrevet TVK)	7.917	0
Utbygging av grube 7 (godskrevet Reservefond II)	33.220	10.880
Utvidelse kraftproduksjon (godskrevet Reservefond II)	5.400	1.800
Undersøkelse Svea (godskrevet aktiva post 7)	4.083	845
Undersøkelser/sikringsarbeider Svea (godskrevet aktiva post 7)	3.810	0
Prosjektering Svea (godskrevet aktiva post 8)	533	246
Andre undersøkelser (godskrevet aktiva post 9)	89	146
Modernisering bysamfunn (godskrevet aktiva post II)	1.441	1.000
Sum tilskudd midler 1974/75	60.193	17.734
Likviditetsstrammingen som beregnes til	62.639	10.619
	67.725	28.353

har influert på følgende

LIKVID- OG GJELDSKONTI:

Reduksjon av bankgjeld (netto)	11.728	
Økning av kullbeholdningen	5.214	
Økning av kortsiktig tilgodehavende	15.927	
Sum økning disponible midler 1974/75	32.869	
Økning av kreditorer	23.255	
Antatte fullføringskostnader grube 7 og kraftproduksjon	14.700	
Sum økning gjeldskonti 1974/75	37.955	
Netto likviditetsstramming som ovenfor	5.086	10.619
Den samlede likviditetsstramming i 1973/74—1974/75 blir således:	15.705	

Revisjonsberetning

1. Revisjon av selskapets bokføring og årsregnskap for 1974/75 er utført av meg i overensstemmelse med lovgivningens bestemmelser om revisjon i aksjeselskaper.
2. Selskapets bøker er ført og avsluttet i samsvar med grunnsetningene for ordentlig regnskapsføring.
3. Det foreliggende regnskap, sammen med styrets beretning, gir etter min oppfatning, et uttrykk for selskapets stilling og for resultat av driften i regnskapsåret som stemmer med forsiktig og god forretningskikk.
4. Jeg anbefaler at det fremlagte regnskap fastsettes som selskapets årsregnskap.

Bergen, 23. september 1975

HANS L. MARKUSSEN
statsaut. revisor

Vinnings- og tapskonto

1. april 1974 — 31. mars 1975

		1974/75	1973/74
Produksjon (tons)		429.025	405.023
			(1.000 kr.)
1. Produksjonsinntekter	65.089.816		44.438
2. Refunderte utgifter Svalbard	3.656.928		2.299
3.1 Andre ordinære inntekter	175.071		175
3.2 Ekstraordinære inntekter Svalbard:			
Drifts- og rentetilskudd fra Staten	11.617.430		4.000
Brannerstatning	0		1.120
3.3 Ekstraordinære inntekter Norge (kursgevinst)	0		380
4. Sum inntekter		80.539.245	52.412
5. Direkte produksjonsomkostninger			
ekskl. lønn stigere og formenn	37.582.388		31.180
6. Bysamfunns- og andre sosiale omkostninger på Svalbard	12.912.559		11.436
7. Administrasjonsomkostninger Svalbard			
innkl. lønn stigere og formenn	5.750.744		4.639
8. Omkostninger på Svalbard total pr. tonn			
produksjon 131.10 (116,67)	56.245.691		47.255
9. Brann- og avbruddsforsikring m.v.	690.813		564
10. Kulleksportavgift m.v.	722.205		603
11. Pensjoner, pensjonsforsikring	750.043		582
12. Sum	58.408.752		49.004
13. Administrasjons- og salgsmkostninger Norge	3.934.346		2.848
14. Godtgjørelse til bedriftsforsamling, styre			
og forretningsfører	248.798		203
15. Driftsomkostninger total ekskl. renteutgifter pr. tonn			
produksjon 145.89 (128,52)		62.591.896	52.055
16. Brutto driftsoverskudd			
ekskl. renteutgifter		17.947.349	357
17. Renteutgifter (netto)		— 3.854.142	— 2.693
18. SUM		14.093.207	— 2.336
19. Avskrivninger — ordinære		— 5.007.425	— 3.745
19. Nedskrivning materialbeholdning		— 2.500.000	0
20. SUM		6.585.782	— 6.081
21. Avsatt til skatter		— 30.094	— 32
22. Netto driftsoverskudd 1974/75		6.555.688	— 6.113
23. Fragår: Rest underskudd 1973/74		— 5.197.208	916
24. Rest overført reservefond I		1.358.480	— 5.197

AKTIVA

		1974/75	1973/74 (1000 kr.)
1. Land- og gruberettigheter.....	754.000		
— årets avskrivninger.....	73.000	681.000	754
2. Landeiendommer oppskrevet 1968/69	5.200.000		
— årets avskrivninger.....	175.000	5.025.000	5.200
3. Åpnings- og oppfaringsarbeider grube 4	120.000		
— årets avskrivninger.....	120.000	0	120
4. Nyanlegg grube 3	5.179.050		
— årets avskrivninger.....	732.850	4.446.200	5.179
5. Oppfaringsarbeider grube 3	2.787.000		
+ tilkommet 1974/75	2.082.000	4.869.000	2.787
6. Utbygging av grube 7	19.748.283		
+ tilkommet 1974/75	28.193.702		
Aktivert pr. 31/3-75	47.941.985		
+ forventede fullføringskostnader (kfr. passiva post 10)	8.200.000	56.141.985	19.748
7. Undersøkelser Svea	6.314.532		
+ tilkommet 1974/75 (inkl. anleggsarbeider).....	7.552.043		
	13.866.575		
— bevilget v/Den norske Stat.....	7.892.561	5.974.014	6.314
8. Forprosjekteringskostnader Svea 1974/75	532.925		
— bevilget v/Den norske Stat.....	532.925	0	0
9. Andre undersøkelser	146.136		
+ tilkommet 1974/75	111.409		
	257.545		
— bevilget v/Den norske Stat.....	89.127		
— årets avskrivninger.....	22.282	146.136	146
10. Bygninger og bygningsmessige anlegg Longyearbyen	6.225.800		
+ tilkommet 1974/75	3.083.554		
	9.309.354		
— årets avskrivninger.....	1.518.554	7.790.800	6.226
11. Moderniseringsarbeider	377.577		
+ tilkommet 1974/75	1.063.403		
	1.440.980		
— bevilget v/Den norske Stat.....	1.440.980	0	378
12. Maskiner, transportmateriell, kraftstasjon m.v.....	4.467.783		
+ tilkommet 1974/75	5.404.857		
	9.872.640		
— årets avskrivninger.....	2.352.440		
Aktivert pr. 31/3-75	7.520.200		
+ forventede fullføringskostnader kraftstasjon (kfr. passiva post 10)	6.500.000	14.020.200	4.468
13. Sum anlegg Svalbard		99.094.335	51.320
14. Faste eiendommer Norge.....	321.488		
+ tilkommet 1974/75	400.000		
	721.488		
— årets avskrivninger.....	3.600	717.888	322
15. Øvrige driftsmidler Norge.....	42.450		
+ tilkommet 1974/75	60.000		
— frasalgt 1974/75	18.750		
	83.700		
— årets avskrivninger.....	9.700	74.000	42
16. Beholdning driftsmateriell	11.917.636		
— nedskrevet 1974/75.....	2.500.000	9.417.636	8.107
17. Beholdning salgsprodukter (pantstillet).....		24.251.805	19.038
18. Andeler i andre selskaper.....		210.311	158
19. Saga Petroleum A/S & Co.: Tegnet kommandittinskudd	1.910.000		
Innbetalt kommandittinskudd.....	388.545		
— andel av driftsunderskudd pr. 31/12-74	145.709	242.836	27
20. Verdipapirer		5.000	5
21. Langsiktig fordring på A/S Strandgt. 209.....		1.331.918	1.406
22. Kullkunder og andre debitorer	2.656.750		
Lån ansatte	1.122.247		
Forskutteringer under avtaler med Staten samt forskuddsførte leveranser og premier	8.622.740	12.401.737	8.669
23. Fordring på Staten vedr. grube 7 og utvidelse kraftpro- duksjon.....		12.000.000	0
24. Kassabeholdning inkl. Svalbardpenger		3.040.158	3.481
25. Inntøst i bank og på postgiro		63.026	37
26. Underbalanse pr. 1/4-75.....	5.197.207		
— overført vinnings- og tapskonto 1974/75	5.197.207	0	5.197
		162.850.650	97.809

1/4 1975

	1974/75	PASSIVA 1973/74 (1000 kr.)
1. Aksjekapital	14.400.000	14.400
2. Reservefond, andel overskudd 1974/75	1.358.480	0
3. Reservefond II, saldo pr. 1/4-74.	17.430.000	
Tilskudd fra Staten for 1974/75 til utbygging av grube 7 og til utvidelse av kraftproduksjon	<u>38.620.000</u>	17.430
4. Avsatt til skatter	70.000	70
5. Fond til sosiale formål på Svalbard	11.867	9
6. Udisponert brannskadeerstatning	61.510	62
7. Partialobligasjonslån og annen pantegjeld på selskapets eiendommer på Svalbard	12.004.000	12.754
8. Svalbardpenger i sirkulasjon	4.733.803	4.563
9. Andre kreditorer (herav kassekredittgjeld på kr. 16.911.214 med pant i selskapets eiendommer)	59.460.990	48.521
10. Antatte fullføringskostnader vedr. grube 7 og utvidelse av kraftproduksjonen	14.700.000	0
11. Diskonterings- og garantiansvar <u>kr. 124.000,—</u>		
12. Den norske Stat har ydet selskapet et investeringslån, stort kr. 32.000.000, med betinget tilbakebetalingsplikt på vilkår og under avtale som er inntatt i St.prp. nr. 51 — 1967/68, kfr. Stortingsvedtak av 20/5-1968. Midlene er anvendt til utbygging av ny grube, betegnet grube 6. Da selskapet ikke har vanlig debitoransvar for investeringslånet idet lånevilkårene bl.a. prioriterer lånet etter aksjekapitalen ved eventuell likvidering, er lånet og de tilhørende investeringer ikke regnskapsført som aktiva og passiva i selskapets årsbalanse.		
13. Om avtale med Den norske Stat vedtatt i generalforsamling 23/5-1973 henvises til St.prp. nr. 79 (1972/73) samt til styrets beretning for 1972/73.		
14. Om fremtidige leieinntekter fra USSR-selskapet Trust Arktikugol, henvises til styrets beretning for 1971/72.		
	<u>162.850.650</u>	<u>97.809</u>

Bergen, 31. mars 1975
25. september 1975

I styret for
STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP

Henrik Ameln Andreas Arntzen Fredrik Qvale Einar Strand Svein O. Sørnsen Hans Petter Westfal-Larsen
formann

Regnskapet er revidert av meg. Jeg viser til revisjonsberetning avgitt den 23/9 1975.

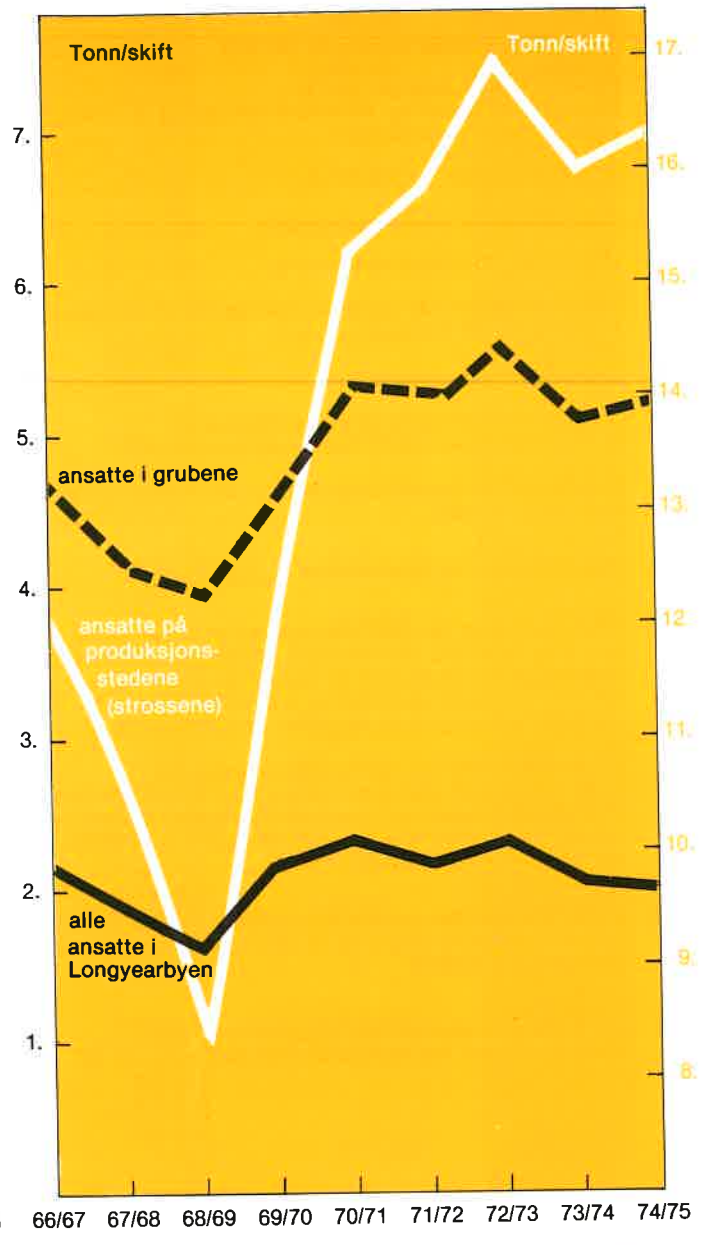
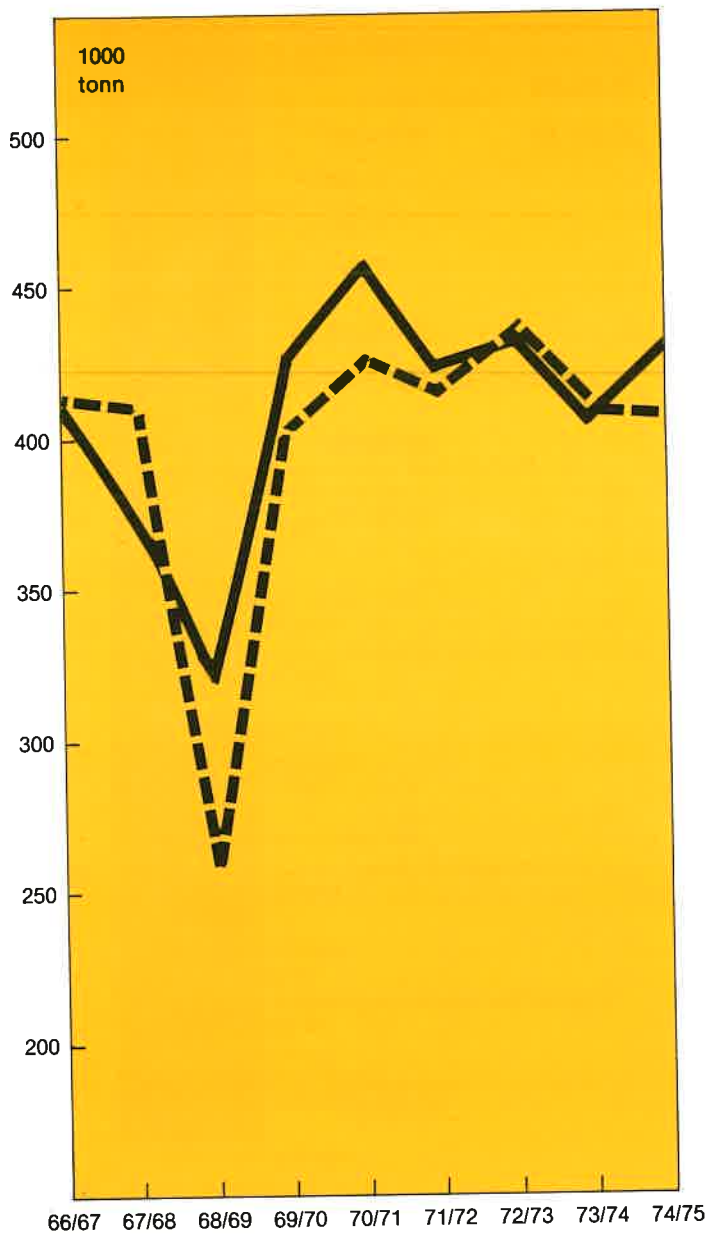
Hans L. Markussen
statsaut. revisor

Ole Møllerud
adm. direktør

Lars Teigland
økonomisjef

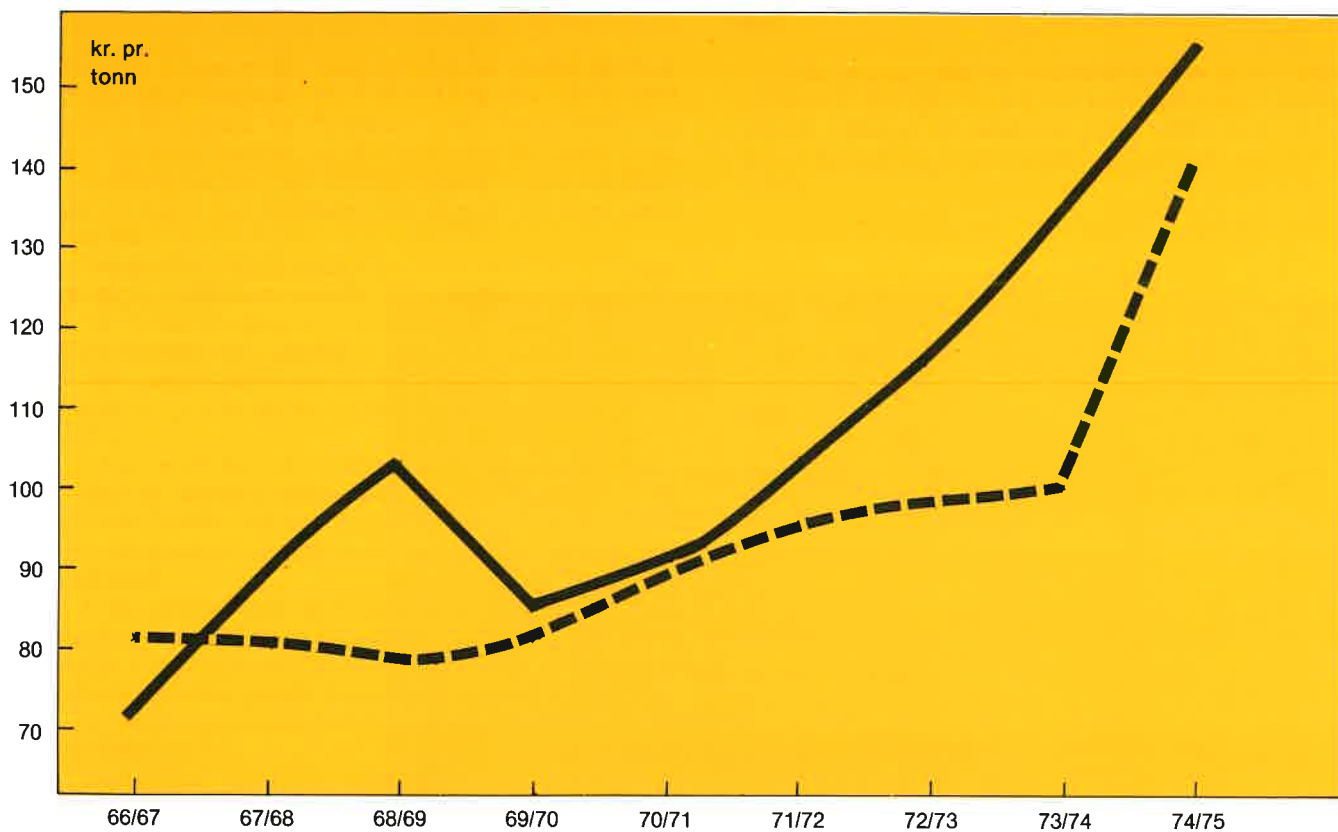
— Nettoproduksjon
 - - - Salg

Produksjonseffekter:
 Effekt = tonn produsert pr. skift pr. mann
 når netto produksjon fordeles på:

SALGETS FORDELING 1974/75:		%
Norsk Koksverk A/S	241.824 t	59.6
Tyskland	48.080 t	11.9
Ferro	90.283 t	22.3
Nord Norge	25.108 t	6.2
	<u>405.295 t</u>	<u>100.0</u>

Produksjonskostnader pr. tonn ekskl. avskrivninger på faste anlegg
 Fob. pris pr. tonn

Bemerkning:

De reelle produksjonskostnader inkluderer imidlertid avskrivninger på faste anlegg. Anslår man disse til kr. 20,— pr. tonn produserte kull, må kostnadskurven heves tilsvarende.

ANSATTE PR. 1/1 1975

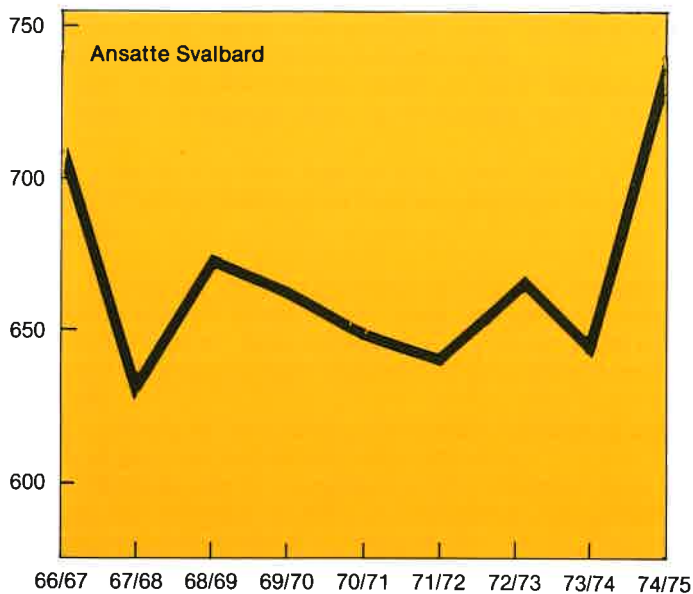
Svalbard	735
Bergen	23
Harstad	5
Totalt	763

**LØNN, SOSIAL-
OG SAMFUNNSUTGIFTER 1974/75**

Samlet lønnsutbetalinger, inkl. kapitalarbeider	37.0 mill.
Sosiale utgifter, inkl. kapitalarbeider	10.0 mill.
Løpende samfunnsutgifter	4.6 mill.
Totalt	51.6 mill.

SVALBARDANSATTES HJEMSTED (FYLKE)

	%
Troms	35.0
Nordland	21.1
Trøndelag	9.0
Hordaland	6.6
Finnmark	5.1
Oslo	3.2
Andre	20.0
Totalt	100.0

Foranstående årsberetning med vedheftet utdrag av Vinnings- og Tapskonto er godkjent i Bedriftsforsamlingsmøte i dag til fremleggelse på generalforsamlingen med innstilling om at regnskapet godkjennes.

Den ordinære generalforsamling er besluttet avholdt 24. oktober 1975.

Bergen, 25. september 1975

EGILL LANGLO

Bedriftsforsamlingens ordfører

Sveafeltets geologi

Av geolog Alv Orheim

Kullfeltet i Svea er det beste en hittil har funnet på Svalbard. Fløtsmekktigheter på 3 til 5 m og mer har en hatt både i NyÅlesund og Pyramiden, men ingen steder har en slike jevne forhold, og så stor utstrekning som i Svea.

Svalbard har flere kullførende horisonter. Som det fremgår av fig. 1 har kullagene blitt dannet her over svært lang tid.

Devonfeltene på Bjørnøya er nesten 400 mill. år, mens de yngste kullfløtsene øverst i tertiærtid bare er 40 mill. år.

Det er lagene nederst i tertiær, 60 mill. år som har påkalt størst interesse blant geologer.

Ved Longyearbyen har en her fem fløtser, hvorav den midterste, Longyearfløtsen, danner grunnlag for grube-driften.

I Svea er det bare de to nederste som er utviklet. Todalsfløtsen har tidligere vært drevet av svenskene i 20-årene og av Store Norske like etter krigen. Fløtsen er ca. 1 m tykk, men på grunn av et leirlag i hengen hadde en store drifts-problemer.

I sin driftsperiode drev svenskene også grube i den nederste tertiærfløtsen, Sveafløtsen. Men på grunn av en brann i verkstedsområdet ble driften innstilt i 1925. Store Norske har flere ganger drevet undersøkelser i feltet, og i 1969 ble det satt i gang et større program med undersøkel-sesstoller.

Den driften som prosjekteres nå er derfor resultat av flere års undersøkelser.

Forutsetningen for at det skal dannes kull er at en har et rikt planteliv i et spesielt utformet område. Det må være slik at plantene ikke fullstendig råtner når de dør.

Dette oppnås når det er stor fuktighet i grunnen, slik at planterestene blir liggende i fuktig grunn.

Etterhvert som planterester slik bygger opp et tykt lag, må også landmassene synke langsomt i forhold til havnivået slik at den fuktige undergrunnen hele tiden bevares.

En kan tenke seg at det har eksistert slike forhold i store deltaflater eller strandflater langs store innlandshav. Klimatisk trenger en ikke ha hatt svært store forandringer.

De planterester en finner i Sveakullene tyder på at man har hatt en vegetasjon som ligner noe på den man har i Nord-Tyskland i våre dager.

Gjennom flere tusen år med gunstige vekstvilkår har planterestene så bygget opp et tykt lag. Etter 20.000 år kanskje så meget som 60 meter.

Landområdet har så sunket så meget at hele området er blitt stående under vann, og planteveksten har stoppet opp.

Nå er det blitt avsatt sand og leire over laget av døde planter, tilført ved elver fra omkringliggende land.

Etterhvert har vekten av dette laget presset planterestene sammen, og en langsom omvandling til, først brunkull, senere ved geokjemiske prosesser, til sten-kull, har startet.

Under denne prosessen har 60 meter planterester blitt presset sammen til 5 meter fast kull.

Omvandlingen er avhengig av tiden den virker over, vekten og jordvarmen.

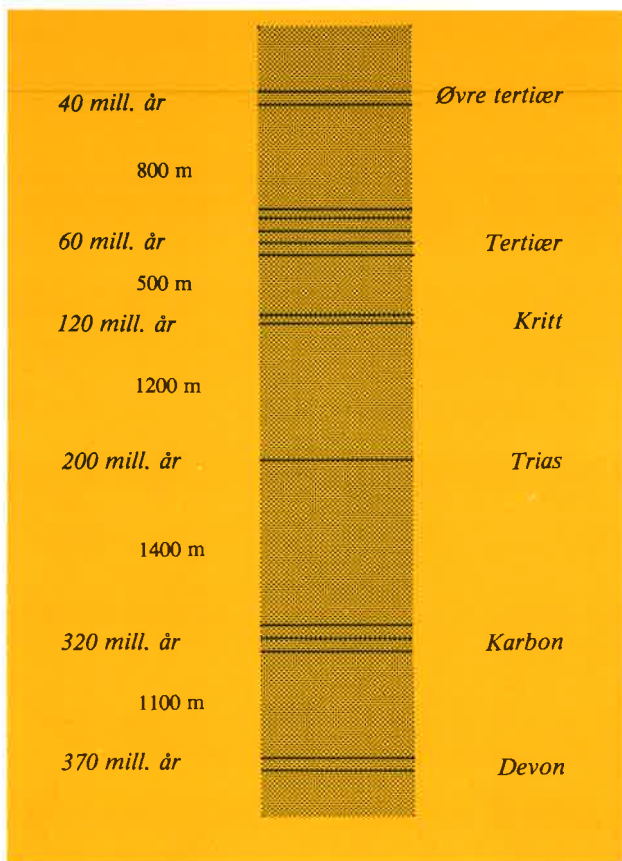
På Svalbard viser det seg at kullenes omvandling er

stigende mot syd. Sveakullene har derfor en noe høyere innkullingsgrad enn kullene ved Longyearbyen.

Innholdet av svovel, aske og andre forurensninger er omtrent det samme begge steder, og generelt sett meget lavt.

Under sammenpressing av planterester fra 60 til 5 meters tykkelse er det klart at det lett kan oppstå store forskyvninger. I Svea er det imidlertid svært sjelden å se «uro-ligheter» i form av forkastninger, utpressinger eller fortykkelser.

FIG. 1
SVALBARDS KULLFOREKOMSTER

Kolonnen til venstre viser geologisk alder. Så følger vertikal avstand i meter mellom kullhorisontene.

Ser vi på driftsstedene finner vi at i Barentsburg, Grumant, Longyear, Svea og NyÅlesund drives det på Tertiær.

I Advent City drev man på kritt, mens man i Pyramiden driver på Karbon og på Bjørnøya er kullene fra Devon-tiden.

Den sentrale delen av forekomsten i Svea har fått navnet Storgangen på grunn av sin store mektighet, 5 meter. Fortsettelsen av dette mektige partiet kjenner vi på sydsiden av Braganzavågen (Ispallen) og Reindalen, (Lunckefjell).

Foreløpig er ikke kartleggingsarbeidet kommet så langt at en kan si en kjenner den videre utbredelse.

På begge sider av Storgangen splittes fløtsen av stenstriper. Det er antatt at dette er strandlinjen som markerer grensen for det omkringliggende hav.

På grunn av varierende havnivå finner en noen steder store sandstensbenker, mens det andre steder bare er tynne striper. I sentraldelen har hele tiden havnivået vært gunstig for planteveksten slik at planterestene har dannet nye lag kontinuerlig, og dermed gitt oss som resultat et sammenhengende kullag på 5 m.

Bergartenes fallforhold er slik at kullagene i det store feltet mellom Isfjorden og Van Mijenfjorden helt er dekket av andre bergarter.

Langs randen av dette sentralfeltet har fløtsene utgående hvor en har kunnet kartlegge dem.

Som det fremgår av fig. 2 har en overalt funnet kullfløtser av interesse.

Sjansen for at en også skal finne gode fløtser i sentrum av feltet synes derfor å være store.

Dette vil imidlertid kreve store undersøkelser.

Den planlagte drift i Svea vil, kombinert med Longyearbyen, gi mulighet for geologisk kartlegging kjerneboring o.l. i dette feltet.

Endelig kan det være vert å nevne at som enkeltstående grubefelt er Svea også i verdensmålestokk svært stort.

De stabile geologiske forholdene, kullenes høye kvalitet gjør at feltet kan gi grunnlag for en helt ny dimensjon i Store Norske's grubedrift på Svalbard.

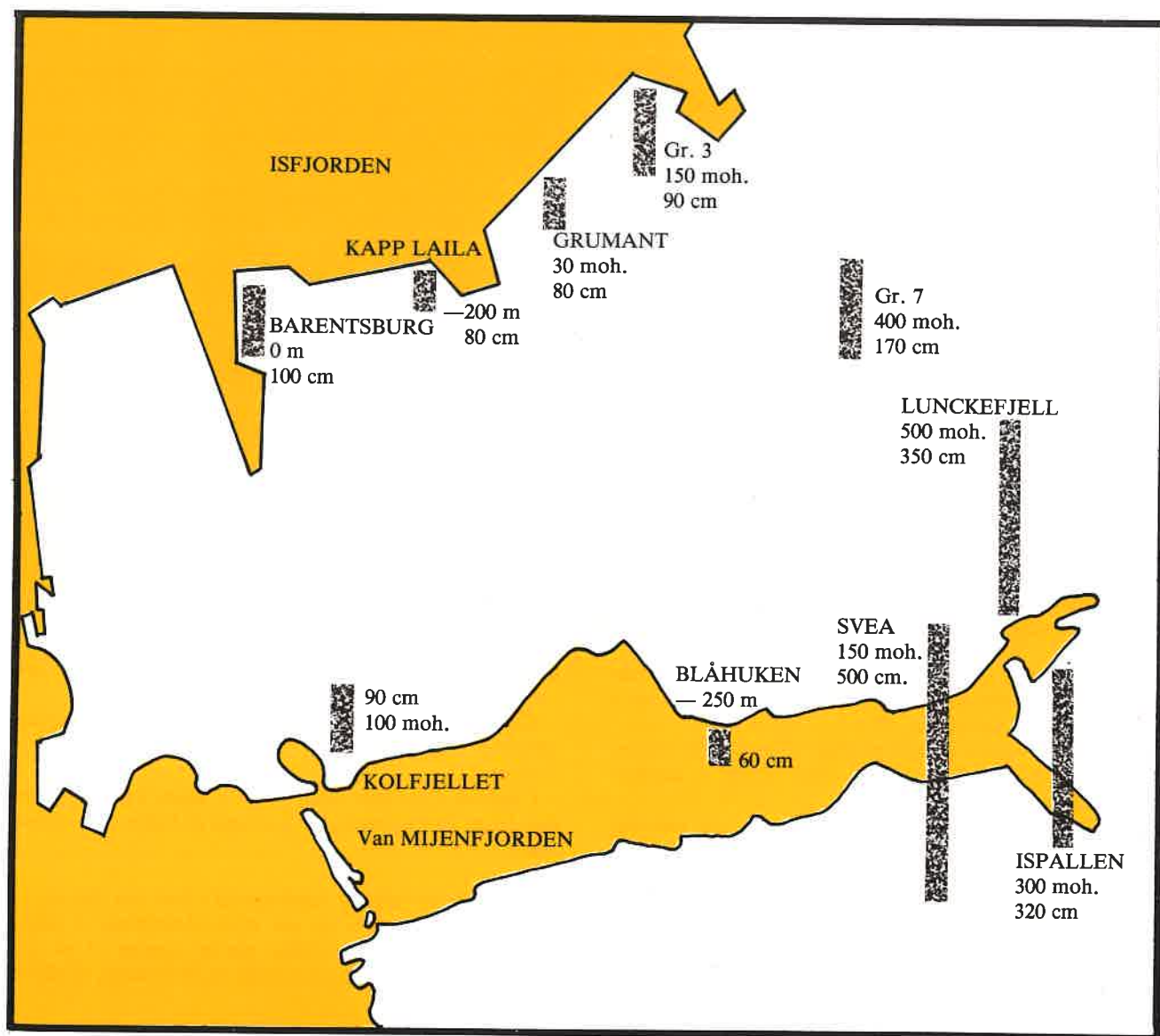
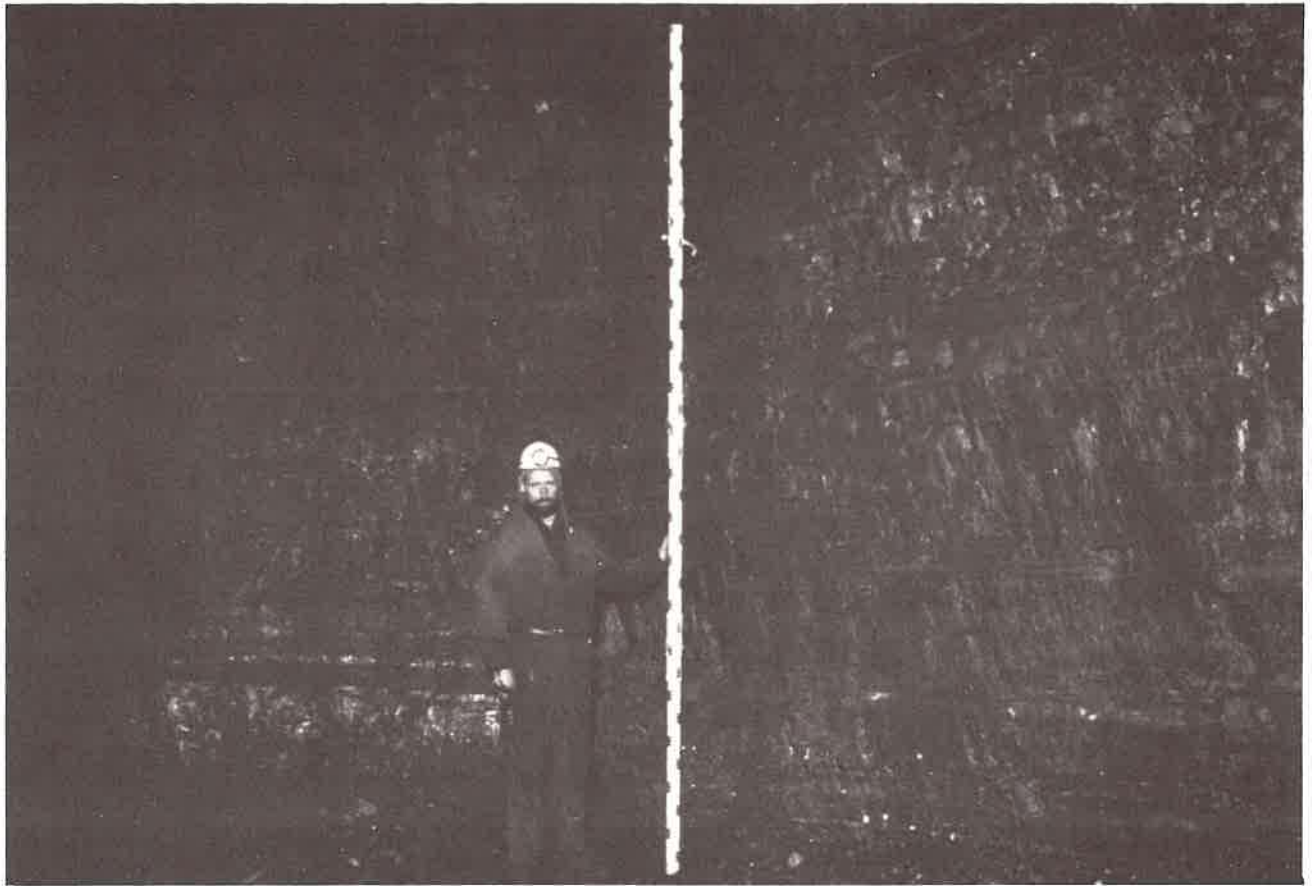

Fig. 2
Tertiærfløtsens utgående langs randen av sentralfeltet.

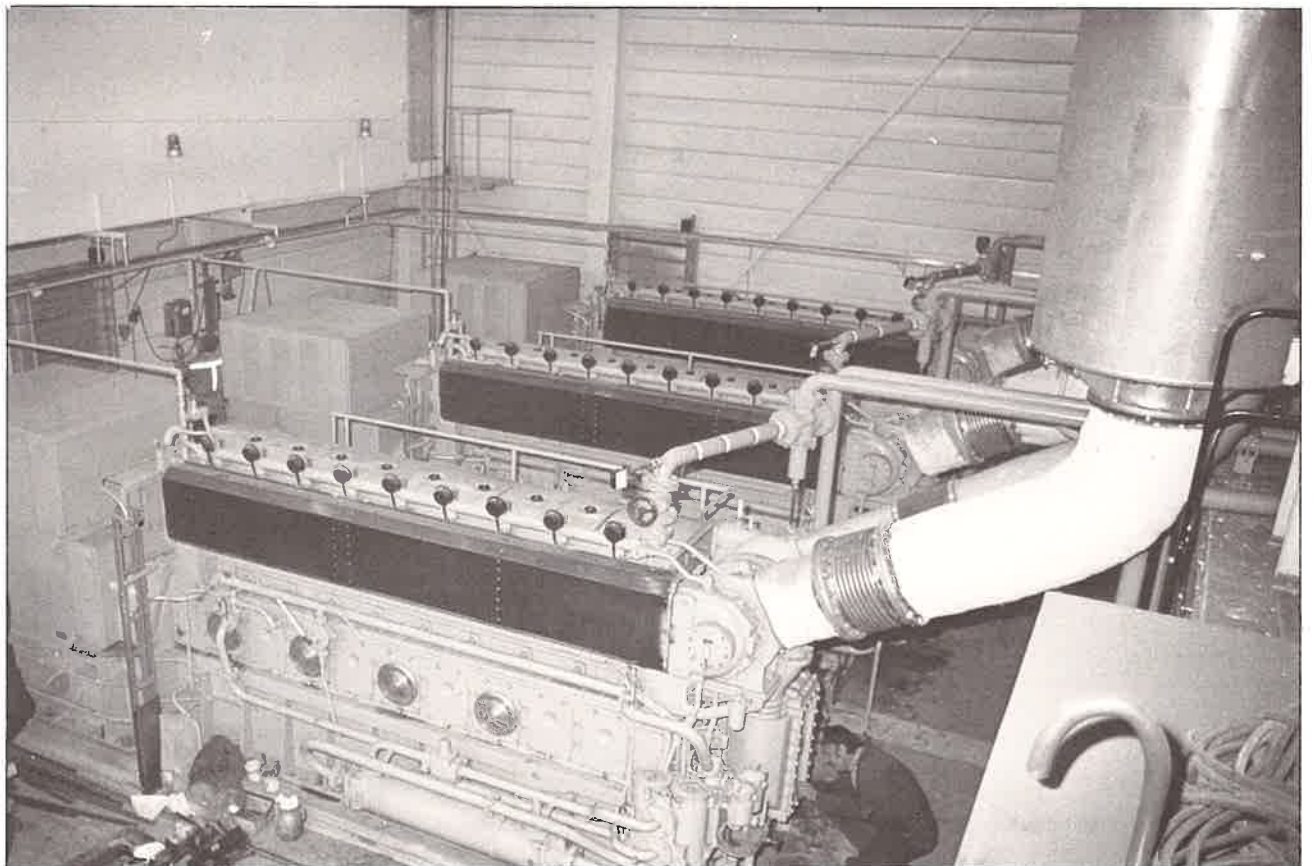

BILDER OG KART

Bildet viser kullgangen i Svea. Tykkelsen av kullgangen her er 5 m.

Deler av den nye dieselkraftstasjonen i Longyearbyen.

Fra 50års jubileet for norsk suverenitet over Svalbard 14/8-75.

Overrekkelse av gave fra Braathen Safe etter 240 flyvninger til Svalbard.

Fra Svalbard Lufthavn, Longyearbyen.

2

3

